ΑΤΖΕΝΤΑ, ΒΙΒΛΙΟ, ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μαρίλλη Διαμαντή:«Αργοναύτης στα Έγκατα της Γης» — Ένα ταξίδι στα βάθη της γης, στα όρια της ανθρώπινης αντοχής και στις ρίζες μιας οικογενειακής ιστορίας.

22/10/2026

Αν σου αρέσουν τα άρθρα μας, κάνε **κλικ εδώ** για να μας προσθέσεις στις Google πηγές σου και να μας διαβάζεις πιο συχνά!

Πόση δύναμη χρειάζεται ένας άνθρωπος για να αφήσει πίσω του την πατρίδα, να αναμετρηθεί με το άγνωστο και να χτίσει τη ζωή του από την αρχή, σε μια ξένη γη; Στον «Αργοναύτη στα Έγκατα της Γης», η Μαρίλλη Διαμαντή ακολουθεί τα βήματα του Παναγή, από την ορεινή Φωκίδα στα έγκατα του Λαυρίου μέχρι την Αμερική του 1900, σε μια πορεία σημαδεμένη από τη βιοπάλη, τη μετανάστευση, τις δοκιμασίες και την ακατάλυτη δύναμη της ελπίδας.Ο Παναγής γίνεται ένας σύγχρονος Αργοναύτης. Η Αργώ του είναι το ίδιο το ταξίδι της ζωής του· οι Συμπληγάδες του οι δυσκολίες, οι στερήσεις και οι αγώνες της ξενιτιάς. Και το Χρυσόμαλλο Δέρας του δεν είναι ένας μυθικός θησαυρός, αλλά η δυνατότητα να ανοίξει έναν καλύτερο δρόμο για εκείνους που θα ακολουθήσουν. Με ευαισθησία και σεβασμό στη μνήμη, η συγγραφέας ανασύρει από το παρελθόν μια ζωή που θα μπορούσε να χαθεί στη σιωπή, μετατρέποντας την οικογενειακή αφήγηση σε μια ευρύτερη ιστορία ανθρώπων που τόλμησαν να ονειρευτούν πέρα από τα σύνορα του τόπου τους. Γιατί πίσω από κάθε μετανάστη κρύβεται μια πατρίδα που αφήνει, ένας κόσμος που αποχωρίζεται και ένα αύριο για το οποίο είναι διατεθειμένος να παλέψει. Και πίσω από κάθε οικογενειακή ιστορία κρύβεται ένα κομμάτι της συλλογικής μας μνήμης. Ο «Αργοναύτης στα Έγκατα της Γης» είναι μια υπενθύμιση πως οι μεγαλύτεροι θησαυροί δεν βρίσκονται πάντοτε εκεί όπου τους αναζητούμε, αλλά σε όσα καταφέρνουμε να αφήσουμε πίσω μας για τις επόμενες γενιές.

Η Μαρίλλη Διαμαντή μίλησε στο egomagazine για το έργο της

Τι σας ενέπνευσε να γράψετε το συγκεκριμένο βιβλίο, «Αργοναύτης στα Έγκατα της Γης»;

Αυτό που με ώθησε να γράψω τον «Αργοναύτη στα Έγκατα της Γης» ήταν πρώτα απ' όλα μια βαθιά προσωπική ανάγκη: η ανάγκη να γνωρίσω καλύτερα έναν άνθρωπο που ανήκει στην οικογενειακή μου μνήμη και να διασώσω τη διαδρομή του πριν χαθεί μέσα στη σιωπή του χρόνου. Με συγκινούσε πάντα η ιστορία των ανθρώπων που δεν πέρασαν στις σελίδες της επίσημης Ιστορίας, αλλά έζησαν τη δική τους μεγάλη, δύσκολη και αληθινή ιστορία. Άνθρωποι που έφυγαν από τον τόπο τους, γνώρισαν την ξενιτιά, πάλεψαν με τη σκληρή δουλειά, τη μοναξιά και την αβεβαιότητα και, πολλές φορές, στερήθηκαν οι ίδιοι για να μπορέσουν να προσφέρουν κάτι καλύτερο στα παιδιά τους. Ο Παναγής είναι ένας τέτοιος άνθρωπος. Ένας άνθρωπος που ξεκίνησε το ταξίδι του νέος, βρέθηκε στην Αμερική, γνώρισε τις δικές του «Συμπληγάδες» και χρειάστηκε να παλέψει για να δημιουργήσει τη ζωή που ονειρευόταν. Και αυτό ακριβώς το ταξίδι προσπάθησα να φωτίσω μέσα από τον «Αργοναύτη». Γιατί κάποια στιγμή κατάλαβα πως δεν γράφω απλώς για έναν άνθρωπο που έφυγε για την Αμερική. Γράφω για έναν ολόκληρο κόσμο ανθρώπων που έφυγαν με μια βαλίτσα στο χέρι και ένα όνειρο στην καρδιά. Για εκείνους που αναζήτησαν το δικό τους «Χρυσόμαλλο Δέρας», όχι για να αποκτήσουν πλούτη ή δόξα, αλλά για να χαρίσουν στις επόμενες γενιές κάτι που οι ίδιοι ίσως δεν είχαν: περισσότερες δυνατότητες, περισσότερη ασφάλεια, μια καλύτερη ζωή. Και υπάρχει κάτι ακόμη πιο προσωπικό. Όσο ανακάλυπτα την ιστορία του Παναγή, τόσο ένιωθα ότι δεν έπρεπε να την αφήσω να χαθεί. Γιατί όταν χάνεται η ιστορία ενός ανθρώπου, δεν χάνεται μόνο ένα όνομα ή μια διαδρομή. Χάνεται ένα κομμάτι από τις ρίζες μας, από αυτό που είμαστε σήμερα. Ίσως, λοιπόν, αυτή να είναι και η βαθύτερη ανάγκη που βρίσκεται πίσω από τη συγγραφή μου: **να κρατήσω ζωντανές τις φωνές εκείνων που έζησαν πριν από εμάς. Να τους δώσω χώρο να ξαναμιλήσουν και, μέσα από τις δικές τους ζωές, να θυμηθούμε ποιοι είμαστε και από πού ερχόμαστε.**

Για μένα, η συγγραφή είναι ένας τρόπος ευγνωμοσύνης. Και ο «Αργοναύτης» είναι, τελικά, ένα μικρό ευχαριστώ στον Παναγή και σε όλους εκείνους που ταξίδεψαν πριν από εμάς, πάλεψαν, θυσιάστηκαν και μας παρέδωσαν έναν δρόμο για να συνεχίσουμε.

Ποιος είναι ο ήρωας του βιβλίου σας.

Ο ήρωας του βιβλίου μου, ο Παναγής, ο προπάππους μου, ήταν ένας άνθρωπος της βιοπάλης, που αναγκάστηκε να γίνει ένας σύγχρονος Αργοναύτης. Να αφήσει πίσω του τον τόπο του, να ταξιδέψει μακριά και να αντιμετωπίσει τις δικές του Συμπληγάδες. Και όταν έφτασε στον τόπο της ξενιτιάς, ο αγώνας του δεν τελείωσε. Τον περίμενε ένας ακόμη πιο δύσκολος δρόμος, κυριολεκτικά στα έγκατα της γης, στα μεταλλεία. Όσο περισσότερο γνώριζα τη ζωή του, τόσο περισσότερο αισθανόμουν ότι δεν είχα μπροστά μου απλώς μια οικογενειακή ιστορία. Είχα μπροστά μου την ιστορία μιας ολόκληρης γενιάς ανθρώπων που έφυγαν από την πατρίδα τους με λίγα πράγματα στις αποσκευές τους, αλλά με ένα μεγάλο όνειρο: να μπορέσουν να προσφέρουν στους δικούς τους μια καλύτερη ζωή. Ο *Αργοναύτης στα Έγκατα της Γης* είναι, λοιπόν, για μένα κάτι περισσότερο από ένας ήρωας, μια ιστορία, ένα βιβλίο. Είναι ένας τρόπος να κρατήσω ζωντανή μια μνήμη, να τιμήσω έναν άνθρωπο και μαζί του όλους εκείνους τους ανθρώπους που έφυγαν, πάλεψαν, θυσιάστηκαν και δημιούργησαν τις επόμενες γενιές χωρίς ποτέ να ζητήσουν αναγνώριση.

Η συγγραφέας Μαρίλη Διαμαντή

Τι θα θέλατε να αποκομίσουν οι αναγνώστες από το βιβλίο σας;

Θα ήθελα, όταν ο αναγνώστης κλείσει το βιβλίο, να μην έχει μείνει μόνο με την ιστορία ενός ανθρώπου, αλλά με ένα συναίσθημα. Να έχει αισθανθεί ότι γνώρισε έναν άνθρωπο που πάλεψε, ταξίδεψε μακριά από την πατρίδα του, βρέθηκε στα έγκατα της γης και αντιμετώπισε δυσκολίες που σήμερα ίσως δυσκολευόμαστε να φανταστούμε, αλλά δεν σταμάτησε να παλεύει και να ελπίζει. Θα ήθελα να δει πίσω από τη λέξη **«μετανάστης» τον άνθρωπο**. Τον άνθρωπο που αφήνει πίσω του μια πατρίδα, μια οικογένεια, ένα σπίτι και μια ολόκληρη ζωή και ξεκινά για έναν άγνωστο τόπο, κουβαλώντας μέσα του φόβο, νοσταλγία αλλά και την προσδοκία ενός καλύτερου αύριο. Πάνω απ' όλα, θα ήθελα να αισθανθεί τη δύναμη της οικογένειας. Γιατί ο ήρωάς μου δεν άντεξε μόνο για τον εαυτό του. Πίσω από κάθε θυσία του υπήρχαν οι άνθρωποι που αγαπούσε. Η οικογένεια ήταν η δύναμή του, ο λόγος για να συνεχίζει όταν τα πράγματα γίνονταν δύσκολα. Το βιβλίο αυτό, θα ήθελα να θυμίσει στον αναγνώστη ότι οι προηγούμενες γενιές κουβαλούν ιστορίες που αξίζει να ακούμε. Άνθρωποι που μπορεί να έζησαν απλά, χωρίς να θεωρούν ότι κάνουν κάτι σπουδαίο, στην πραγματικότητα έδωσαν μεγάλες μάχες για να δημιουργήσουν τη ζωή που σήμερα θεωρούμε δεδομένη. Και ίσως, πάνω απ' όλα, να μείνει στον αναγνώστη η αξία της ελπίδας. Γιατί ο άνθρωπος μπορεί να βρεθεί πολύ μακριά από τον τόπο του, μπορεί να κατέβει στα δικά του «έγκατα», να περάσει «Συμπληγάδες» και να δοκιμαστεί, αλλά όσο έχει έναν λόγο να συνεχίσει, μπορεί να ξανασηκωθεί. Για μένα, όμως, αυτό το βιβλίο έχει και μια πολύ προσωπική διάσταση. Ο άνθρωπος που βρίσκεται στην καρδιά της ιστορίας είναι **ο παππούς της μητέρας μου**, ένας άνθρωπος μιας άλλης εποχής, του οποίου η ζωή με έκανε να αναρωτηθώ πόσες ιστορίες ανθρώπων που προηγήθηκαν από εμάς μένουν άγνωστες, ακόμη και μέσα στις ίδιες μας τις οικογένειες. Καθώς αναζητούσα τα ίχνη της ζωής του, ένιωθα ότι δεν αναζητούσα μόνο έναν άνθρωπο του παρελθόντος. Αναζητούσα ένα ακόμη κομμάτι των ριζών μου. Και όσο περισσότερο μάθαινα για τη ζωή του, τόσο περισσότερο καταλάβαινα πως πίσω από τις οικογενειακές μας ιστορίες υπάρχουν άνθρωποι που αγωνίστηκαν, φοβήθηκαν, ονειρεύτηκαν, αγάπησαν και θυσιάστηκαν, χωρίς να γνωρίζουν ποτέ αν κάποιος, πολλά χρόνια αργότερα, θα θυμόταν τη διαδρομή τους.

Ίσως αυτό να είναι και το βαθύτερο που θα ήθελα να αποκομίσει ο αναγνώστης: την ανάγκη να ψάξει κι εκείνος τις δικές του ρίζες. Να ρωτήσει τους μεγαλύτερους, να ακούσει τις ιστορίες τους, να κρατήσει τις μνήμες τους. Γιατί κάθε οικογένεια κρύβει μέσα της τους δικούς της «Αργοναύτες» ανθρώπους που ταξίδεψαν, πάλεψαν και θυσιάστηκαν για να φτάσουμε εμείς μέχρι εδώ.

Και αν μέσα από το δικό μου βιβλίο κάποιος θυμηθεί έναν δικό του άνθρωπο και θελήσει να μάθει περισσότερα για τη ζωή του, τότε θα νιώσω ότι η ιστορία του παππού της μητέρας μου έκανε αυτό που πάντα ήθελα από μια ιστορία: **σταμάτησε για λίγο τον χρόνο και έδωσε σε έναν άνθρωπο που έζησε πριν από εμάς μια θέση στη μνήμη των επόμενων γενεών.**

Πότε συνειδητοποιήσατε για πρώτη φορά ότι θέλετε να γίνετε συγγραφέας;

Δεν νομίζω ότι υπήρξε ποτέ μια συγκεκριμένη στιγμή που είπα «θέλω να γίνω συγγραφέας». Η γραφή υπήρχε στη ζωή μου πολύ πριν σκεφτώ ότι θα μπορούσε κάποτε να γίνει βιβλίο. Από μικρή έγραφα. Κρατούσα μικρά σημειώματα, έγραφα ημερολόγιο, κατέγραφα σκέψεις και συναισθήματα. Ακόμη και αργότερα, στη σχέση μου με τα παιδιά μου, πολλές φορές επέλεγα να τους γράψω αυτά που ήθελα να τους πω, ιδιαίτερα όταν επρόκειτο για συναισθήματα που δυσκολευόμουν να εκφράσω προφορικά. Μέσα στη γραφή έβρισκα τον χρόνο και τον τρόπο να πω ακριβώς αυτό που αισθανόμουν. Η ιδέα, όμως, ότι θα μπορούσα να γράψω ένα βιβλίο ήρθε πολύ αργότερα και, στην πραγματικότητα, δεν ξεκίνησε από την επιθυμία να γίνω συγγραφέας. Ξεκίνησε από μια ανάγκη. Από την ανάγκη να μη χαθεί μια ιστορία που θεωρούσα ότι άξιζε να διασωθεί. Όταν άρχισα να γράφω τον **«Επιζώντα, Μια δεύτερη ευκαιρία»**, δεν σκεφτόμουν τον εαυτό μου ως συγγραφέα. Σκεφτόμουν τον πατέρα μου, την οικογένειά μου και όλα όσα είχαν ζήσει. Ήθελα να κρατήσω κατα γεγραμμένα τα πρόσωπα και τα γεγονότα, ώστε να μπορούν να τα γνωρίσουν και οι επόμενες γενιές. Και όσο έγραφα, συνέβαινε κάτι που δεν είχα προβλέψει. **Μέσα από τις λέξεις πλησίαζα ανθρώπους που αγαπούσα, αλλά και πλευρές της ζωής τους που ίσως δεν είχα προλάβει να καταλάβω όσο ζούσαν.** Η γραφή έγινε ένας τρόπος να τους ακούσω ξανά, να τους γνωρίσω διαφορετικά και να κρατήσω κάτι από εκείνους κοντά μου. Ίσως λοιπόν να μην «συνειδητοποίησα» ποτέ ότι ήθελα να γίνω συγγραφέας. **Συνειδητοποίησα όμως ότι δεν ήθελα να αφήσω τις ιστορίες των ανθρώπων που αγαπώ να χαθούν.** Και τελικά, μέσα από αυτή την ανάγκη, βρήκα τον δικό μου τρόπο να γράφω. Αν με ρωτούσε κάποιος σήμερα πότε έγινα συγγραφέας, θα έλεγα πως έγινε τη στιγμή που μια προσωπική μου μνήμη έπαψε να είναι μόνο δική μου και ένιωσα την ανάγκη να τη μοιραστώ. **Εκεί, ανάμεσα στη μνήμη και στη συγκίνηση, γεννήθηκε για μένα η συγγραφή.**

Πόσο δύσκολο είναι να γράφεις για ανθρώπους που συνδέονται με τη δική σου οικογενειακή ιστορία και να παραμένεις ταυτόχρονα συγγραφέας και παρατηρητής;

Είναι δύσκολο, γιατί κάποια στιγμή η απόσταση ανάμεσα στη συγγραφέα και στον άνθρωπο που γράφει μικραίνει πολύ. Όταν γράφεις για ανθρώπους που ανήκουν στη δική σου οικογενειακή ιστορία, δεν μπορείς να τους κοιτάξεις εντελώς σαν ξένους ή σαν απλούς ήρωες ενός βιβλίου. Υπάρχει μια προσωπική σύνδεση που αναπόφευκτα σε αγγίζει. Στον *Αργοναύτη στα Έγκατα της Γης* αυτό ήταν ιδιαίτερα έντονο για μένα, γιατί πρόκειται για τον παππού της μητέρας μου, έναν άνθρωπο που δεν γνώρισα ποτέ. Κι όμως, μέσα από την έρευνα και τη συγγραφή ένιωσα πολλές φορές ότι προσπαθούσα να τον πλησιάσω, να φανταστώ τη ζωή του και να καταλάβω τις επιλογές, τις δυσκολίες και τις θυσίες του.

Το ίδιο, με διαφορετικό τρόπο, συνέβη και στον *Επιζώντα, Μια δεύτερη ευκαιρία,* που αφορά τον πατέρα μου. Εκεί η σχέση ήταν ακόμη πιο άμεση και προσωπική. Δεν έγραφα για έναν άνθρωπο που αναζητούσα μέσα από παλιές μαρτυρίες και οικογενειακά ίχνη· έγραφα για έναν άνθρωπο που γνώριζα, αγαπούσα και είχε ζήσει δίπλα του. Αυτό έκανε τη γραφή ακόμη πιο δύσκολη, γιατί η μνήμη και το συναίσθημα ήταν παρόντα σε κάθε σελίδα. Και στα δύο βιβλία, όμως, χρειάστηκε να κάνω ένα βήμα πίσω. Να προσπαθήσω να δω τον άνθρωπο όχι μόνο μέσα από τη δική μου σχέση μαζί του, αλλά και μέσα στην εποχή του, στις συνθήκες που έζησε και στις επιλογές που χρειάστηκε να κάνει. Να παρατηρήσω, να ερευνήσω και να προσπαθήσω να πλησιάσω όσο μπορούσα την αλήθεια της ζωής του. Δεν ήθελα ούτε να τους εξιδανικεύσω ούτε να δημιουργήσω «ήρωες». Ήθελα να γνωρίσω και να παρουσιάσω ανθρώπους με τις δυνάμεις και τις αδυναμίες τους, με τους φόβους, τις αποφάσεις, τις θυσίες και τα όνειρά τους. Και ίσως αυτό να είναι τελικά το πιο δύσκολο αλλά και το πιο ουσιαστικό κομμάτι της οικογενειακής γραφής: να κρατάς την απόσταση που χρειάζεται ένας συγγραφέας, χωρίς να χάνεις την αγάπη που έχει ένας άνθρωπος για την οικογένειά του. Ίσως λοιπόν η οικογενειακή ιστορία να μη ζητά από τον συγγραφέα να διαλέξει ανάμεσα στο συναίσθημα και την αντικειμενικότητα. Του ζητά να μάθει να συνυπάρχει και με τα δύο. Να γράφει με την καρδιά, αλλά να παρατηρεί με καθαρό βλέμμα.

Υπάρχουν οικογενειακές ιστορίες που θεωρείτε ότι έχουμε χρέος να διασώσουμε;

Ναι, πιστεύω πως υπάρχουν οικογενειακές ιστορίες που έχουμε χρέος να διασώσουμε. Και δεν εννοώ μόνο τις μεγάλες ή τις ηρωικές ιστορίες. Καμιά φορά οι πιο σημαντικές είναι εκείνες που δεν γράφτηκαν ποτέ σε κανένα βιβλίο Ιστορίας. Είναι οι ιστορίες των ανθρώπων που έζησαν δύσκολες εποχές, που έφυγαν από τον τόπο τους, που πάλεψαν για το ψωμί της οικογένειάς τους, που μεγάλωσαν παιδιά μέσα σε στερήσεις, που έχασαν ανθρώπους και παρ' όλα αυτά συνέχισαν. Είναι οι σιωπηλές ζωές που μπορεί να μη θεωρήθηκαν ποτέ «σημαντικές», αλλά χάρη σε αυτές υπάρχουμε εμείς σήμερα. **Πίσω από κάθε οικογενειακό όνομα υπάρχει ένας άνθρωπος και πίσω από κάθε άνθρωπο υπάρχει μια ιστορία.** Αν δεν τη ρωτήσουμε, αν δεν την ακούσουμε και αν δεν την καταγράψουμε, μπορεί πολύ εύκολα να χαθεί. Πιστεύω ιδιαίτερα ότι έχουμε χρέος να διασώσουμε τις ιστορίες εκείνων που δεν είχαν τη δυνατότητα να καταγράψουν οι ίδιοι τη ζωή τους. Των ανθρώπων της βιοπάλης, της ξενιτιάς, του πολέμου, της προσφυγιάς, της φτώχειας, αλλά και των απλών ανθρώπων που έζησαν μια ολόκληρη ζωή αθόρυβα, δίνοντας στα παιδιά τους όσα εκείνοι δεν είχαν. Δεν χρειάζεται κάθε οικογενειακή ιστορία να γίνει βιβλίο. Μπορεί να είναι ένα τετράδιο, μια ηχογράφηση, μερικές φωτογραφίες με τις ιστορίες πίσω από αυτές ή απλώς μια συζήτηση που θα κρατήσουμε στη μνήμη μας. Οι επόμενες γενιές μπορεί να μην ενδιαφερθούν σήμερα να ρωτήσουν. Αύριο όμως μπορεί να θελήσουν να μάθουν. Και τότε, αν δεν υπάρχει τίποτα καταγεγραμμένο, μπορεί να είναι αργά. **Η ιστορία του κάθε ανθρώπου μπορεί να συνεχίσει να ζει όσο υπάρχει κάποιος που θυμάται, καταγράφει και αφηγείται. Γιατί η ιστορία μας είναι** οι άνθρωποι που έζησαν πριν από εμάς και άφησαν κάτι από τον εαυτό τους μέσα στην οικογένεια. Είναι οι αξίες που πέρασαν χωρίς πολλές φορές να το καταλάβουμε. Είναι οι ιστορίες που πρέπει κάποιος να θυμηθεί για να μη χαθούν.

Ποιο βιβλίο σας έκανε να κλάψετε όταν το διαβάσατε για πρώτη φορά;

Θα έλεγα χωρίς δεύτερη σκέψη **«Οι Άθλιοι» του Βίκτωρος Ουγκώ**. Το διάβασα σε μικρή ηλικία και θυμάμαι ακόμη πόσο βαθιά με είχε συγκινήσει. Ίσως τότε να μην μπορούσα να κατανοήσω όλες τις κοινωνικές και ιστορικές διαστάσεις του βιβλίου, όμως μπορούσα να νιώσω τους ανθρώπους του. Με συγκλόνισαν η αδικία, η μοναξιά, η ορφάνια, η θυσία, η αγάπη και κυρίως η προσπάθεια του ανθρώπου να κρατήσει την ανθρωπιά του ακόμη και όταν η ζωή τον έχει οδηγήσει στα πιο δύσκολα μονοπάτια. Νομίζω πως ήταν από εκείνα τα πρώτα βιβλία που μου έδειξαν ότι μια ιστορία μπορεί να σε κάνει να ξεχάσεις για λίγο ότι απλά διαβάζεις. Μπορεί να σε κάνει να μπεις μέσα στη ζωή των ηρώων της, να πονέσεις μαζί τους, να χαρείς μαζί τους και να κλάψεις για όσα τους συμβαίνουν. Και ίσως γι' αυτό το θυμάμαι ακόμη. **Αν και το διάβασα παιδί κάποια από τα συναισθήματα που μου γέννησε έμειναν μέσα μου μεγαλώνοντας.** Ίσως, τελικά, αυτό να είναι και το αποτύπωμα ενός καλού βιβλίου: να τελειώνει η ανάγνωσή του, αλλά να μην τελειώνει η παρουσία του μέσα σου.

Τι φοβάστε περισσότερο όταν παραδίδετε ένα βιβλίο στους αναγνώστες;

Νομίζω πως περισσότερο από την κριτική των αναγνωστών, φοβάμαι μήπως **δεν κατάφερα να αποδώσω την ιστορία και τους ανθρώπους της όπως πραγματικά τους άξιζε**. Όταν γράφεις μια μυθοπλαστική ιστορία, οι ήρωες γεννιούνται μέσα από τη φαντασία σου και, κατά κάποιον τρόπο, σου ανήκουν. Όταν όμως γράφεις για πραγματικούς ανθρώπους, και μάλιστα για ανθρώπους της οικογένειάς σου, αισθάνεσαι ότι έχεις μια ιδιαίτερη ευθύνη απέναντί τους. Αυτό το ένιωσα πολύ έντονα στον *Επιζώντα, Μια δεύτερη ευκαιρία.* Έγραφα για τον πατέρα μου και ήξερα ότι πίσω από κάθε σελίδα υπήρχε ένας άνθρωπος που γνώρισα, αγάπησα και έζησα μαζί του. Φοβόμουν μήπως κάποια στιγμή η δική μου ματιά δεν είναι αρκετή για να αποδώσει όσα πραγματικά έζησε. Στον *Αργοναύτη στα Έγκατα της Γης* ο φόβος ήταν διαφορετικός. Εκεί έγραφα για έναν άνθρωπο που δεν γνώρισα ποτέ, τον παππού της μητέρας μου. Είχα την ευθύνη να αναζητήσω τα ίχνη της ζωής του και να δημιουργήσω, μέσα από όσα μπορούσα να μάθω, μια όσο το δυνατόν πιο αληθινή εικόνα του. Αναρωτιόμουν πολλές φορές αν κατάφερα να τον πλησιάσω πραγματικά ή αν κάποια κομμάτια της δικής μου ματιάς μπήκαν ανάμεσα σε εκείνον και στον αναγνώστη. Και στα δύο βιβλία υπήρχε, λοιπόν, ένας κοινός φόβος: **μήπως αδικήσω, χωρίς να το θέλω, έναν άνθρωπο που μου εμπιστεύτηκε την ιστορία του.** Υπάρχει βέβαια και ένας δεύτερος φόβος: η στιγμή που το βιβλίο φεύγει από τα χέρια σου. Μέχρι τότε μπορείς να το διορθώσεις, να αλλάξεις μια λέξη, μια παράγραφο, μια σκέψη. Από τη στιγμή που παραδίδεται στον αναγνώστη, παύει να είναι μόνο δικό σου. Ο καθένας θα το διαβάσει μέσα από τη δική του ζωή και θα κρατήσει κάτι διαφορετικό. Αυτό με φοβίζει, αλλά ταυτόχρονα είναι και η ομορφιά της συγγραφής. Γιατί τελικά δεν γράφουμε για να ελέγξουμε τι θα αισθανθεί ο άλλος. **Γράφουμε για να του δώσουμε μια ιστορία και να τον αφήσουμε να συναντήσει μέσα της ό,τι τον αγγίζει.** Και ίσως ο μεγαλύτερος φόβος μου να είναι τελικά και η μεγαλύτερη ευχή μου: να φτάσει η ιστορία στον αναγνώστη με την αλήθεια και την αγάπη με την οποία γράφτηκε.

Όταν γράφετε, γράφετε περισσότερο για να θυμάστε ή για να επικοινωνήσετε;

Νομίζω πως για μένα η γραφή ξεκινά από την ανάγκη να θυμάμαι, αλλά τελικά καταλήγει στην ανάγκη να επικοινωνήσω. Πάντα έγραφα για να κρατώ μέσα μου σκέψεις, συναισθήματα και στιγμές που δεν ήθελα να χαθούν. Ίσως γι' αυτό, όταν άρχισα να γράφω τα βιβλία μου, η μνήμη ήταν η πρώτη μου κινητήρια δύναμη. Ήθελα να κρατήσω ζωντανές ιστορίες ανθρώπων που αγαπώ και ανθρώπων που, παρότι δεν γνώρισα, αισθάνομαι ότι αποτελούν κομμάτι των ριζών μου. Ήθελα να διασώσω όσα έζησαν, ώστε να μπορούν να τα γνωρίσουν και οι επόμενες γενιές. Όμως, αν έγραφα μόνο για να θυμάμαι, ίσως τα βιβλία μου να έμεναν κλεισμένα σε ένα συρτάρι. Η στιγμή που αποφασίζεις να τα μοιραστείς με τους αναγνώστες σημαίνει ότι η μνήμη γίνεται **επικοινωνία**. Θέλω να επικοινωνήσω μια ζωή, ένα συναίσθημα, μια εποχή. Θέλω ο αναγνώστης να γνωρίσει ανθρώπους που ίσως δεν γνώρισε ποτέ και να μπορέσει, μέσα από τη δική τους ιστορία, να θυμηθεί ίσως και τους δικούς του ανθρώπους. Γράφω για να μη χαθούν οι άνθρωποι και οι ιστορίες τους. Αλλά τα μοιράζομαι για να συνεχίσουν να ζουν και έξω από εμένα.

«Αν μπορούσατε να αφήσετε στον αναγνώστη όχι μια φράση από το βιβλίο, αλλά ένα συναίσθημα, ποιο θα θέλατε να είναι αυτό;»

Αν μπορούσα να αφήσω στον αναγνώστη ένα μόνο συναίσθημα, θα ήθελα να είναι **η ευγνωμοσύνη**. Όχι μόνο για τους ανθρώπους που βρίσκονται στη ζωή μας σήμερα, αλλά κυρίως για εκείνους που προηγήθηκαν από εμάς και, πολλές φορές χωρίς να το γνωρίζουν, άνοιξαν τον δρόμο για να βρισκόμαστε εμείς εδώ. Αυτό ένιωσα κι εγώ γράφοντας τον *Αργοναύτη στα Έγκατα της Γης.* Ξεκίνησα να αναζητώ τη ζωή του παππού της μητέρας μου, ενός ανθρώπου που δεν γνώρισα ποτέ, και στην πορεία αισθάνθηκα ότι πλησίαζα όχι μόνο εκείνον, αλλά και ένα κομμάτι από τις δικές μου ρίζες. Σκέφτηκα πολλές φορές πόσα άντεξαν οι άνθρωποι εκείνης της γενιάς. Πόσοι έφυγαν από τον τόπο τους, πόσοι βρέθηκαν σε ξένες χώρες, πόσοι εργάστηκαν σκληρά και πόσες στιγμές της ζωής τους έχασαν, έχοντας μέσα τους την ελπίδα ότι τα παιδιά τους θα ζήσουν καλύτερα. Και θα ήθελα, μέσα από την ιστορία του δικού μου Αργοναύτη, ο αναγνώστης να θυμηθεί έναν δικό του άνθρωπο. Έναν πατέρα, μια μητέρα, έναν παππού, μια γιαγιά. Κάποιον που έφυγε, κάποιον που περίμενε, κάποιον που αγωνίστηκε σιωπηλά και ίσως ποτέ δεν μίλησε για όσα πέρασε. Να σταθεί για λίγο και να αναρωτηθεί **τι μπορεί να χρειάστηκε να περάσουν αυτοί οι άνθρωποι για να φτάσουμε εμείς μέχρι εδώ**. Γιατί πιστεύω ότι η μνήμη αποκτά αξία όταν μας κάνει να κοιτάζουμε το παρελθόν με περισσότερη κατανόηση. Και ίσως, μέσα από αυτή την κατανόηση, να γεννιέται και η ευγνωμοσύνη. Κι αν, κλείνοντας το βιβλίο, κάποιος νιώσει την ανάγκη να γυρίσει στο σπίτι του και να ρωτήσει έναν δικό του άνθρωπο **«Πες μου, πώς ήταν η ζωή σου τότε;»**, θα αισθανθώ ότι ο *Αργοναύτης* έκανε κάτι περισσότερο από το να αφηγηθεί μια ιστορία. **Θα έχει ανοίξει μια πόρτα προς τη μνήμη.** Και ίσως αυτό να είναι το συναίσθημα που θα ήθελα περισσότερο να μείνει: όχι απλώς να συγκινηθεί ο αναγνώστης, αλλά να θυμηθεί τους δικούς του ανθρώπους και, έστω σιωπηλά, **να τους πει ένα «ευχαριστώ» για τον δρόμο που περπάτησαν πριν από εκείνον.**

Μαρίλλη Διαμαντή
Αργοναύτης στα έγκατα της γης
Σελίδες: 232, ISBN 978-960-616-558-0, Τιμή: 15 ευρώ
Εκδόσεις Αγγελάκη

Μια δισέγγονη ακολουθεί τα ίχνη του προπάππου της, του Παναγή. Ανάμεσα σε λίγες φωτογραφίες, σκόρπιες λέξεις και ένα βλέμμα παγωμένο στον χρόνο κρύβεται μια ολόκληρη ζωή. Από τη Στρώμη της Φωκίδας και τα μεταλλεία του Λαυρίου, ως το νησί Έλλις και τα ορυχεία της Γιούτα, ο Παναγής ακολούθησε τη διαδρομή χιλιάδων Ελλήνων που εγκατέλειψαν την πατρίδα αναζητώντας μια καλύτερη μοίρα, στην ξενιτιά των υποσχέσεων. Έναν αιώνα αργότερα, η απόγονός του ξεκινά μια προσωπική αναζήτηση. Μέσα από αρχεία, καταλόγους μεταναστών, ξεχασμένα έγγραφα και τις μνήμες που διασώθηκαν από στόμα σε στόμα, ανασυνθέτει τη διαδρομή του. Και καθώς πλησιάζει τον άνθρωπο πίσω από τα ντοκουμέντα, ανακαλύπτει πως δεν αφηγείται μόνο τη ζωή του Παναγή, αλλά και την ιστορία μιας ολόκληρης γενιάς. Ένα ιστορικό αφήγημα βασισμένο σε αληθινά γεγονότα, αρχειακές πηγές και οικογενειακές μαρτυρίες. Μια συγκινητική εξερεύνηση της μνήμης, της μετανάστευσης και των δεσμών που ενώνουν τις γενιές, εκεί όπου η προσωπική ιστορία συναντά την Ιστορία.

Βιογραφικό
Η Μαρίλλη (Μαρία-Έλλη) Διαμαντή γεννήθηκε και ζει στην Αθήνα, είναι παντρεμένη και μητέρα τριών παιδιών. Με σπουδές στις Διεθνείς Σχέσεις ακολούθησε καριέρα στον τομέα των τηλεπικοινωνιών με έμφαση στις διεθνείς επενδύσεις και στις σχέσεις με τους επενδυτές. Ένθερμη για την Ιστορία και τη διατήρησή της, είναι μέλος του Oral History Society και του American Historical Association. Φανατική ταξιδιώτης. Αγαπάει την εξερεύνηση και τη συνεχή μάθηση. Από τις εκδόσεις Αγγελάκη κυκλοφορεί, επίσης, το πρώτο της βιβλίο, το ιστορικό αφήγημα Ο Επιζών – Μια δεύτερη ευκαιρία, το οποίο κυκλοφόρησε και στην αγγλική γλώσσα από τον αμερικανικό εκδοτικό οίκο Manhattan Book Group με τον τίτλο Second Chance.

Εκδόσεις Αγγελάκη
Χαρ. Τρικούπη 41, Αθήνα 106 81, 210 3826220
angelakis.gr , info@angelakis.gr

ΜΑΡΙΛΛΗ ΔΙΑΜΑΝΤΗ